

ЭНЦИКЛОПЕДИЯ

Намулууһун хаһыата

135 сыл аҕаһынны у күнүгэр чоруттааһыт

2003 с.
Ахсынньы
11
күнэ
чэппиэр
№ 154-155
(9318)

Улуус баһылыгын мунньабыттан бэлэтээһиннэр

ДНД-га төрилтэлэр тахсыылара быстар мөлтөх, онон тустаах салаа ааччыларга мизэрэлэр ылыллыахтара дьээн улуус баһылыга Д.П. Корякин эттэ.

XXX

Ахсынньы 8 күнүгэр Граф Бизерэгинээҥи профлией уопсай дьэитин 11-с хоһугар табахтааһынтан умайы тахсыбыт.

XXX

Оскуодаларга 2 түһүмэтинэн олимпиадалар буолбуттар. Тохсунньу 6 күнүгэр баһылык елката былааннаар. Онно телемост төриллээхтээх. Детсадтар, оскуодалар туспа устастаах, сэттаах юридическай сирэй буолбуттар. Олохтоох дьаһалталаар иски ардыларыгар детсадтары, оскуодалары туспа юридическай сирэй оһоһууга конкурс төриллэр, кыайылаахтар харчынан бириэмийэлэниэхтээх.

XXX

Ахсынньы 12 күнүгэр күнүс 4 ч. улууска киинэ көрдөрүллүбүтэ 70, «Сардага» кинотеатр аһыллыбыта 35 сылларыгар аналлаах мероприятия буолуоҕа. Культура управлениетын начальнига А.В. Кириллин иһитинэрбитинэн эһилиги сылта улууска элбэх бөлүк дата буолара күтүллэр, ол курдук график Эллэй Сивцев төрөөбүтэ 75, алмааны кырыылыыр завод төриллүбүтэ 10, художник В.Г. Петров 80, автовокзал төриллүбүтэ 20 сыла о.д.а. буолуохтара. Баһылык Д.П. Корякин эһитинэн бу даталары көрөн сааһылаанын үлэтэ барыаҕа, барыларын бэлэтиир кыаллыбыт. П.А. Ойуунускай сыла Аммосовскай аабыларынан түмүктөнүөҕө.

XXX

Турба көһүннээҥи «Намгазстрой» МПК автовокзалга гаас киллэриитинэн дьарыктаныахтаах. Бу төрилтэ соторутааҕыта казначейство саҕа дьэитигэр газ киллэрбит. Саҕа дьэилэргэ гаас киллэрэргэ урукку курдук гааһы араарыллыбат дьээн «Ленагаз» АО директара Р.С. Шапошников иһитинэрдэ.

XXX

Сотору Модукка спортсаала, Партизанна детсад силлэ ситиэхтээх, туһаҕа тахсыахтаахтар. Оттон НПК уопсай дьэитэ Саҕа дьыл иннинэ үлэҕэ кириэхтээх.

XXX

Улуус баһылыга Д.П. Корякин иһитинэрбитинэн улууска быһбар үрдүк таһымна ытыллыбыт. Барыта 8924 киһи кыттыбыт, ол эбэтэр быһбарга кыттыгы 74% тэҥнэспит. Быһбардыр учаастактарга барыта 190 киһи үлэлээбит, 60 массына сүүрбүт.

Балмэтээнэ В. РЫКУНОВА

Быһбар-2003 КӨХТӨӨХТҮК БЫЫБАРДААТЫЛАР

(Репортаж)

Хатын Арыһааҕы быһбардыр учаастак быһыл «Арчы» балаһанга төрилиннэ. А.Д. Игнатьева председателлээх 7 киһилээх комиссия үлэлээтэ. Испийһэккэ уопсайа 723 киһи, эбии испийһэккэ 17 киһи киллэрилиннэ, дьэит урна аралтара 33 киһи быһбардаата.

Бастакынан кэлбит киһинэн ветеран учуутал Г.Г. Новгородов буолла. Аан бастаан куластыыр 26 эдэр киһи баар. Аһааны олохтоохторо быһбардыр учаастакка ордук көхтөөхтүк эбит иннинэ сырыттылар. Күнүс 14 ч. даннайынан 503 киһи буолла. Барыта 534 киһи куластаата, ол эбэтэр бырыһыан 73,8 тэҥнэстэ.

Л. НОВОГРОДОВА
XXX

Нам селотунааҕы 343 №-дээх Строительнай учаастак испийһэгэр 798 киһи баар. Бу учаастакка элбэх киһи көһөн кэлбитинэн, онтон да атын биричиинэлэринэн 79 киһи эбии испийһэккэ киллэрилиннэ.

Сарсыарда 8 ч. 9 киһи кэлэн куластаанын бырыһыана 1,12 буола түстэ. 9 чааска 3 бырыһыаны ылыллыбыт. Күнүс 13 ч. даннайынан 250

киһи урнаҕа бюллетень укта, онон бырыһыаным 31,32 буола оҕуста. Дьон көхтөөхтүк кэлэригэр сүргэбит көтөбүлүннэ.

Ол да буоллар кизһэ бюллетени ааһыга 7 дьингэ суох баарыттан дьоммут билгин да быһбарды үөрэнэ иликтэр эбит дьээн санааҕа кэллэбит. Уйэлэрин тухары куластаан кэлбит кырдыаҕас быһбардааччыларбыт «ханнык бэлэни туруорабыт?», «хайдах быһбардыбыт?» дьээн ыйытылары биэрэн соһуттулар. Дьэит урна аралтара 30 киһи быһбардаата, биэр дьахтар «тоҕо кэлбэкигий, куоракка телефоннаан үгсүөм» дьээн саанна. Киһи элбэх, онон хойугуу кэлиэхтэрэ дьээн өй суох. Биир быһбардааччыбыт ырааҕа бөрт дьээн айдааран атын учаастакка куластаабыт сураһын иһиттибит. «Испийһэги онорууга учаастактарынан табыгана суохтук үлэрбиттэр, наһаа ыраахтан кэлэбит» дьэичи элбэх.

Быһбар күн устата «Илгэ» ПО буфета, парикмахерскай үлэлэтиллэр, «Эҥсиэли» хаһыакка суругуу ытыллына.

В. РЫКУНОВА

2004 СЫЛА «ЭҢСИЭЛИГЭ» СУРУТУУ
ТҮМҮКТЭНЭРЭ ЧУГАҤААТА
«ЭҢСИЭЛИ» ХАҤИАККА УЛУУС БАРЫ ПОЧТОВАЙ
ОТДЕЛЕНИЕЛАРЫГАР, БИИРДИИЛЭЭН ПОЧТАЛЬОН-
НАРГА, ОБЩЕСТВЕННАЙ ТАРҤАТААЧЧЫЛАРГА УОННА
РЕДАКЦИЯҤА КЭЛЭН БЫҤАЧЧЫ СУРУТУОХХА СӨП.

Нам улуунун тыатын хаһаайыстыбатын управлениетын начальнига Соловьев М.Д. уонна Нам сэл. баһылыга Кондратьева Т.А. «2002-2006 сс. тыа сирин социальнай-экономическай сайдыгын президентскэй программатын толоруу хаамыытын туһунан» информацияларын истэн уонна дьүүллэнэн баран дьаһалта коллегията манньгы бэлэтиир:

— 2003 с. сэттинньи 1 күнүгэрэи туругунан тыа хаһаайыстыбатын бордуукталарын соҕуопкалааһын тустаах былаанна статистическай дааннайдарга ологуран толоруллубутун кытта сөбүлөһөргө (1 №-дээх сыһ.);

— нэһиликтэринэн тыа хаһаайыстыбатын бордуукталарын соҕуопкалааһыны (2 №-дээх сыһ.) уонна соҕуопкалааччылар былааннарын (3 №-дээх сыһ.) толорбуттарын бэлэтииргэ.

Уһаҕы ыһылыбыттарга ологуран манньгы дьаһайбын:

1. Арбын, Кебөкөн, Фрунзе, Таастаах, Искра, Модут, Бөтүг, Хатын Арыһы, Нам сэл., I Хомуустаах, Никольскай нэһиликтэрин баһылыктара «Бааһынай хаһаайыстыбалар реестрдэрин бэрээдэктээһин туһунан» «Нам улууһа» МТ баһылыга 1118-рк №-дээх дьаһалтын кэмгэр толорботохторун бэлэтииргэ;

— Хамаҕатта, Хатырык, I Хомуустаах, II Хомуустаах, Нам сэл., Таастаах нэһиликтэрин баһылыктара үүтү тутуу былаанын толор-

Улуус дьаһалтатын коллегиятыгар 2003 СЫЛ УОН ЫЙЫН ТҮМҮГҮНЭН 2002-2006 СС. ТЫА СИРИН СОЦИАЛЬНАЙ- ЭКОНОМИЧЕСКАЙ САЙДЫТЫН ПРЕЗИДЕНТСКЭЙ ПРОГРАММАТЫН ТОЛОРУУ ХААМЫТЫН ТУҤУНАН

богохторун ыйарга;

— «Эрэл» СХПКК, «Ас-үөл» ГУП (Павлов М.М.), «Эҥсиэли» СХПК, «Нам» ФАПК (Винокуров В.Г.) хортуоппуйу уонна оҕуруот астарын соҕуопкалаан туттарыы квантацияларын сөптөөх кэмгэр биэрбэтэхтэринэн бухгалтерскай учот уонна статистическай дааннайдарынан отчуот тохтубутун ыйарга.

2. «Нам улууһа» МТ нэһиликтэрин баһылыктарын эбээһинэстииргэ;

— 2003 с. бүтүөр дьэри кэмгэ тыа хаһаайыстыбатын бордуукталарын оҕорон таһаары уонна соҕуопкалааһын былааннарын толорууну кытаанах хонтуруолга ылаалларыгар;

— 2003 с. тыа хаһаайыстыбатын бордуукталарын оҕоруу уонна соҕуопкалааһын былаан-соруудахтарын толорууга отчуоттары кэмгэр түһэрэллэригэр;

— «Нам улууһа» МТ баһылыга 2003 с. алтынньы 22 к. 1118-рк №-дээх «Бааһынай хаһаайыстыбалар реестрдэрин бэрээдэктээһин туһу-

нан» дьаһалтын толорууга суһал дьаһаллары ылаалларыгар;

— эмиэ ити дьаһалта ологуран 2003 с. ахсынньы 20 к. дьэри болдооххо «Эрэл» государственнай суох пенсионнай фонданы кытта дуоҕабар түһэрсэн соруудагы толоруу туһунан отчуоту бөлөмнүүлэригэр.

3. Намнааҕы ТХУ (Соловьев М.Д.):

— тыа хаһаайыстыбатын бордуукталарын былаан-соруудахтарын толорууну хонтуруоллааһыны хааччыларгар;

— 2004 с. государственнай наадыһыга наадалаах тыа хаһаайыстыбаларын бордуукталарын соҕуопкалааһыны ытыгыны төрийи былаан-соруудаҕын (квотаны) бд. ахсынньы 5 к. дьэри болдооххо нэһиликтэринэн бөлөмнөнэн «Нам улууһа» МТ биһэргэттэригэр.

4. Бу дьаһал туолуутун хонтуруоллааһыны «Нам улууһа» МТ баһылыгын I солб. А.А. Бочкаревка сүктэргэ.

«Нам улууһа» МТ баһылыга
Д.П. КОРИЯКИН

Кырдыаҕастан сүбэттин...

ЫЧЧАТТАРГА КЭС ТЫЛ

Ааспыт бэтинсээҕэ, ахсынньы 5 күнүгэр, Н.М. Рыкунов аатынан киинэммит библиотекаҕа СР, РФ үтүөлээх экономична, улуус бочуоттаах гражданина, улуунун историктын үөрэтиигэ улахан кылаатын киллэрбит, хас дараны кинигэ автор Терентий Иванович Замятин

гэр сылдьан таһаарыахтаах кинигэтин вариантын кытта билсипитим. Кинигэҕэ киргизэхтээх хаартыскалары наардаабыһыт. Ол кэнниттэн киним ыалдьан балыһаҕа кирибит. Кинигэтин Москва куоракка бэчээттэтибит. «Ыччаттарбар кэстылым» кинигэ оҕолоругар уонна си-

кинигэни библиограф Р.А. Гоголева ырытта. Кинигэни ырыттыгга санааларын үлэһиннилэр: үөрөх управлениетын методична М.С. Игнатьева, ветеран К.Н. Тихонов, аймахтар В.П. Азарова, Бочуот Знага уордыаннаах педагогическай үлэ ветерана И.Р. Москвитин, Н.Х. Горюхов, Аҕа дойдуга сэрэитин кыттылааҕа, үс уордыаннаах, СР норуотун хаһаайыстыбатын үтүөлээх үлэһитэ, Нам улуунун Ытык киһитэ, аатырбыт оҕуруотчут В.В. Замятин, Хатын Арыһы нэһилигэтин Ытык кырдыаҕаһа, Улэ Кыһыл Знамята уордыаннаах Н.С. Гаврильев, «Эҥсиэли» хаһыат үлэһитэ Г.К. Эверстов о.д.а.

Тыл эһиттэр Т.И. Замятин холбоур буолар ологу олоһубутун, төрөөбүт улуунун статистикатыгар уонна историктын үөрэтиигэ кылаатын киллэрбитин, саҕа кинигэҕэ ыччаты иһитигэ оруула үрдүгүн, кинигэни оскуолаҕа туһанар наадалааҕын бэлэтиитилэр. Кини аймахтарын төрүөттүгэрин оҕорбутун биһирээтилэр.

Олохтоох поэта, мелодист Александр Дунаев Терентий Иванович хоһооннорун билиһинэрдэ. Кини тылларыгар, бэйэтин мелодиятыгар ырыалары толордо. Александр Дунаев:

Аҕалы өй-санаа ыраас өркөнө,

Эһэли мичээр ил-сылаас төлөнө,

Айар илбис өспөт ситим талаана

Баар эбит, эйиэхэ, дьэ, дьин кылаата, — дьээн тылларынан этиитин түмүктээтэ.

Терентий Иванович уола Андрей төгүрүк остуол кыттылаахтарыгар махтанна уонна «Аҕам туһунан ахтылар» дьээн кинигэни бокуонньук биир сыла туолуутугар бөлөмниир былааннахтарын иһитинэрдэ.

Т.И. Замятин оҕолоро «Улуус историктын бастын сырдататы иһин» бириэмийэни олохтообуттар. I №-дээх сибидиэтэлиститибин уонна харчынан бириэмийэни Түбэ нэһилигэтин библиотекара Марта Афанасьева Сивцева тутта.

Төгүрүк остуол кыттылаахтара араас ас тардыллыбыт остуол тула олонор сүөгэй үүттээх хойуу чэйи истилэр, саҕа тахсыбыт кинигэни биһирээн кэпсэттилэр.

В. СЫРОМЯТНИКОВ

«Ыччаттарбар кэстылым» дьээн саҕа кинигэтин сүрөхтөөһүнэ ыгыллына. Онно автор оҕолоро, аймахтара, биһиргэ үлэлээбит коллегалара, улуусыгыт кырдыаҕастара кэлбиттэр. Терентий Ивановичтыын биир кэмгэ, төрөөбүт улуустарыгар биһиргэ үлэлээбит И.З. Кривошапкин төгүрүк остуолу иһлээн-садалаан, салайан ыгытта. Кини кинигэ тахсытыгар үлэлэспит, Ил Түмөн депутата Ньургун Тимофеев көмөлөһөөччүгүгэр Сидор Нестеровка тылы биэрэр.

— Ньургун Тимофеев соруудаһынан Терентий Иванович дьэити-

эннэригэр эрэ анамматах. Билигини ыгычакка барыларыгар туһаайыллыбыт. Киһи элбэҕү билэр уонна үгүскэ үөрэнэр кинигэте. Кинигэҕэ төрүөттүгү киллэрбитэ атыттарга холубур буолуоҕа, — дьээн Сидор Иванович этиитин түмүктээтэ.

Т.И. Замятин кыһа Лена кинигэ бэчээттэнэн тахсарыгар көмөлөспүт Ил Түмөн депутатыгар Ньургун Тимофеевка, кини көмөлөһөөччүгүгэр Сидор Нестеровка барҕа махтал тылларын эттэ уонна сувенирдары туттарда.

И.З. Кривошапкин автор автобиографиятын билиһинэрдэ. Саҕа

«Кустук» оҕо саадын 50 сылыгар

ҮТҮӨ КҮН

Үтүө күн, үтүө чаас
 Үтүөкэн сарсыарда,
 Үтүөнү баҕарар
 Үтүөкэн да дьоннор,
 Көрсөллөр эйиигин
 Үтүөкэн бу дьыбэ.
 Чуораанныы чугдаарар
 Чабаарар чабааннар,
 Чээн-чээн чээниктэр
 Кырачаан оҕолор,

- дьэн 2 №- дээх «Кустук» оҕо саадын итээччитэ Мария Елисеева үлэтир оҕо саадын олус истинник хоһуйбут. Ахсынньы 10-11 күнүгэр бу детсад 50 сыллаах үбүлүйүн бэлэтиир. Бу үөрүүлээх күнүнэн сибээстэн итээччилэри, интиллээччилэри оҕо саадын бары үлэһитэрин бырааһынньыктарынан эбэрдэлибит!

Салгыы 20-тэн тахса сыл сәбиэдиссәйинэн үлэлээн кэлбит Федорова Анна Степановна оҕо саадын төрүттэммит исторياتын, билигин үлэтин, сүрүн туһунан хайысхатын туһунан кәспәэбитин ааһыт.

1953 сыл балаҕан ыйын 10 күнүгэр төрөспүттэр уонна улустары депутаттар, чуолаан П.В. Егорова туруору сууларынан 40 миэстэлээх «Кустук» оҕо саада арыллыбыт. 1956 сыллаахха 50 миэстэҕэ тийэ кэнэтиллэн, элбэх оҕону хабаан үлэлэбит. 1968с дьааһыла саад быһыытын уларытыллан үлэтин сагалыыр. Бу сылларга оһох оттооччунан үлэлэбит М.Г. Сивцева ахтар» Бастаан үлэҕэ киирэрбэр детсадпыт 7 оһохтоох этэ. Маспытын бэйэбит хайытарбыт. Сэтгэ оһоҕу оттуу этэргэ дөбөҕ. Элбэх күүһү, сыраны, бириэмэни эрэйэр үлэ этэ. Туох үлэ баарынан, оһох сэлээннэспэккэ, детсадпыт туһа

1994 сыллаахха оҕо саада чэбдигирдэр хайысхалаах 1,5 бөлөхтөөх оҕо саадыгар уларытыллыбыт. Манна доруобуйаларынан мөлтөх оҕолору хабаан, штаттары барытын онно сөп түбөһүннэрэн үлэлэбит. Ол курдук фельдшер, медсестра, физкультура инструктора, массажист көрүллэн оҕо доруобуйата тупсарын туһунан бары өттүнэн кыах бариллибит.

Оҕо саадын билигин сәбиэдиссәй А.С. Федорова үлэтин 1981 сылтан сагаллаабыт. Кинини кытта тәгнә оҕо иитиитигэр өр сыл бииргә РФ үөрәтин туйгуна, методист-наставник Мария Николаевна Харитонова, Варвара Николаевна Готовцева, Мотрена Гаврильевна Сивцева, Марфа Георгиевна Винокурова, Федора Петровна Васильева үлэлэбиттэр, үлэлииллэр. 1997 сылтан газовай оттук киллэриллэн дьыбэлэрэ итийэн, туспа котельнай, кухня аһан үлэлэспиттэр. Онон аһылык бәлэмнииргэ табыгастаах усулуобуйа тәриллибит. Капитальнай өрөмүөн барыта түөртэ оһоһуллубут. Иккитэ улахан өрөмүөнү ол сағана шефскәй үлэ баар буолан, сельхозтехникаҕа үлэлиир управлнящай Д.Д. Винокуров көмөтүнөн ыһыһыттар. Ол кәвниттәэн улахан өрөмүөн бара илик. Билигин туругунан материальнай база мөлтөһүөр туруктаах. Былырыннгыттан ыла спонсорство көрүллэн уонна төрөспүттэр көмөлөрүнөн дьыб миэбәлиин хааччылан эрәллэр.

1994 сылтан оҕолору аан бастаан отунан эмтәһин ньыматыгар киирбиттэр. Ол курдук «Сантә» фирманы кытта 2 сыл хардарыта дьайсан үлэлэбиттэр. Түмүгүр «Сантә» республикаҕа биллэр отунан дьарыктанар фирма буолбут, онно «Кустук» оҕо саада улахан оруоллаах. Оҕо саада билигин даҕаны отунан эмтәһини быраһпат.

1999 сылтан логопедическай бөлөх аһыллан оҕо саһатын көннөрүүгэ, тупсарыга улахан оруоллаабыт. Иитэччи-логопедынан Мария Ивановна Сивцева таһаарылаахтык үлэлиир.

Билигин оҕо саада 40 миэстэлээх, 21 үлэһиттәэх ол иһигэр 8 пед. кадр, английскай тыл учуутала, психолог, физрук, музыкальнай салайааччы таһаарылаахтык үлэли сыдыбаллар. И т э э ч и л э р күннәэби үлэлэрин оҕо доруобуйата тупсарын туһунан салайтараллар. Оҕолорго аналлаах араас хайысхалаах чэбдигирдэр эрчиллиилэри, уунан саба кутуу, массаж, физкультура уроктара ыһытылаллар. Быйыһыттан физиотерапияҕа анал тәрил ыланнар оҕолорун онон эмтиллэр. Ессө сухой бассейнҕа плоскостопияны, о с а н к а н ы көннөрүүгэ дьарыктаналлар.

Инникитин «Кустук» оҕо саада материальнай базатын бөһөрөгөтөр, ханатар бағалаах. Улуус дьаһалтатыгар, попечителитгэр, төрөспүттәргэ эрәлләрә мугура суох улахан. Түмүгүр, Анна Степановна оҕо саадын 50

дьэн үлэләэн кәлбиһпит «. 1971-1981 сылларга сәбиэдиссәйинән үлэләбит Анна Ефимовна Неустроева кәпсиир» Оччолорго детсад 4 группалаах этә кыра, орто, улахан, бәлэмнәни бөлөхтөр бааллар. Материальнай база мөлтөһө, регионҕа харчы көрүллүбэт этә, ол да буоллар балаһыанһыттан араастаан тахсан оһорбуһпут. Бу сылларга үлэләбит итгәэччиләр, повардар, фельдшердар төһө даҕаны билигин курдук буолбатаһын иһин олус әйәләэхтик, таһаарылаахтык үлэләбиһпит. Үгүс өрүттәэх үлэләргә актывьбынай кыггыһыны ыларбыт. 1976 сыллаахха үлэҕэ киирбит Ф.П. Васильева ахтар: «Оччолорго сәбиэдиссәйинән А.Е. Неустроева үлэлиирә. 1978 с. бизс оһоҕу көтүрән, уунан итигиһләр система таттарбыта. 1981 с. саҕа сәбиэдиссәй А.С. Федорова кәлээтин кытта детсадпыт сырдаан, тупсан барбыта. Уларыгы бөһө килләрән, оһоҕу көтүрән, котельнай туттаран, онно көһөр буолбуһпут. Бу сылларга итгәэччиләринән Е.С. Матвеева, А.С. Тарбахова, Н.П. Христофорова, М.Н. Елисеева үлэлиилләр. Мин киниләри кытта олус тапсан, бөрт үчгәйдик үлэләбитим».

саһын туолар үбүлүйүнән бииргә үлэләбит уонна билигин үлэли сыдыар коллеталарын эбәрдәлиир. Тус оһохторутар дьолусоруну бағарар.

ЛЕНА УВАРОВСКАЯ

К 10-летию ДО «РОДНИЧОК»

«РОДНИЧОК» ИСТОЧНИК ДОБРЫХ ДЕЛ»

Воспитательная система Намской средней школы № 2 формируется и совершенствуется на протяжении ряда лет. Ее главными особенностями стали духовно-нравственное воспитание детей, изучение, выявление и развитие у каждого ребенка познавательных интересов, потребности познания культурно-исторических ценностей, развитие творческой активности.

В условиях коренной перестройки жизни общества по принципам демократизации и гуманизации, переходя к системе народного образования от единообразия к многообразию содержания и форм обучения, воспитания детей возникла необходимость новой формы работы с детьми.

В результате поисково-исследовательской работы детей, учителей, родителей 10 декабря 1993 года по программе «Эркээйи» была создана детская организация «Родничок».

Согласно требованиям программы «Эркээйи» «Родничок» выступает за развитие ребенка через приобщение к родной культуре и организацию деятельности детской организации по разным направлениям.

Воспитательная работа в младшем и среднем звене ведется через детскую общественную организацию «Родничок». «Родничок» объединяет 17 отрядов 387 членов: детей, подростков, учителей, почетных членов ДО- родителей, дедушек и

бабушек.

Руководителем ДО с 1993 года является Софронова Зинаида Данхановна, учитель высшей категории, Отличник народного образования Республики Саха (Якутия).

Назначение Зинаиды Данхановны организатором детского движения, как одного из деятельных членов педагогического коллектива, было обусловлено возможностью заполнить смыслом жизнь детей, оказавшихся в идеологическом вакууме в результате распада общественной системы, разрушения социально-ценностных условий. Она как педагог-практик, в поисках дальнейшего пути развития детского движения взглянула на процесс воспитания с позиции общечеловеческой культуры. Она убеждена, что воспитание- это вхождение ребенка в мир культуры с помощью педагога-профессионала. Она пользуется заслуженным авторитетом и любовью среди детей, родителей и педагогического коллектива.

В «Родничке» сохранены все лучшие традиции пионерии: устав, правила, флаг, отрядные флажки, форма, эмблема, барабаны, удостоверения, Грамоты и Благодарности ДО, Книга Почета, Книга отзывов. «Быть источником добрых дел» - это основной стимул работы детской организации.

Из устава ДО.
 Родничок- это доброволь-

ная, самостоятельная, самоуправляемая, общественная организация детей, подростков, взрослых.

Принципы:
 - гуманизм, демократизм, защита прав ребенка;
 - саморазвитие, реализация своего я
 - здоровый образ жизни
 - уважение традиции, культуры всех народов и т. д.

Цели и задачи:
 Поддержка и помощь в определении жизненной позиции и воспитание доброжелательного отношения к людям, природе.

- защита прав, интересов членов организации;
 - развитие познавательной, творческой активности;
 - приобщение к культуре народов Республики Саха.

За 10 лет деятельности «Родничка» сделано немало творческих дел, вырос ряд поколений родничковцев с теплотой вспоминающих о своем детстве и о своем руководстве.

*В небе Солнце - для всех!
 В жизни Счастье - для всех!
 Вот заветный девиз родничковцев!
 Это значит,
 мы учимся жить,
 Вечно с правдой дружить
 И Отчизне служить
 Беззаветно, как совестью велено.*

ШКОЛЬНЫЕ ГОДЫ ЧУДЕСНЫЕ

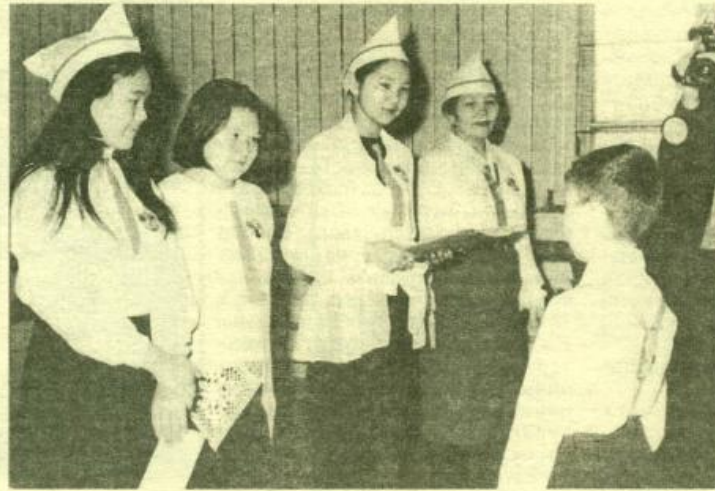
Где дружба и труд, там счастье живет. «Родничок»... Сколько чудесных, радостных дней оставил он в наших воспоминаниях. Помните, всегда дружный, сплоченный, организованный, активно участвующий во всех мероприятиях, целеустремленный, идущий только вперед. Как должно быть, этот отряд возглавил энергичный, понимающий, человек дела, умеющий воодушевлять Софронова Зинаида Данхановна. Все лучшее она старалась передать нам. Хотела, чтобы мы были активными, усердными людьми. Возила нас на разные конкурсы, встречи, расширяла наш кругозор. Благодаря ей мы заняли 1 место на улусных соревнованиях по Сонор.

Школьные мероприятия торжественно открывали юные барабанщики. Среди них были и мои одноклассники Винокурова Сар-

активные, веселые, дружные, спортивные. Мы участвуем во внутришкольных и улусных олимпиадах, конференциях и других мероприятиях. Очень любим петь и танцевать, особенно бывать на природе. Наш отряд Бригантина 5 лет был победителем соревнования между отрядами Родничка. Наша первая учительница Сивцева В.В, классный руководитель Никонова Н.П и весь наш отряд по решению общего собрания внесены в Книгу почета ДО «Родничок». Аверьянова Юриана, президент «Родничка» 1997-99гг.

ГОСУДАРСТВО В ГОСУДАРСТВЕ

В нашей школе есть маленькое «Государство в государстве» под названием «Родничок». Жизнь в «Родничке» сродни родничку - бьет ключом. Ведь в школе не только учатся, но и живут. А жить гораздо интереснее, если придумать кучу разных дел. Вот и проводят родничковцы различные конкурсы и смотры, спортивные соревнования и интеллектуальные игры, интересные встречи и трудовые десанты. Руководство детского движения находится в надежных руках «Отличника народного образования РС (Я)» Зинаиды Данхановны Софроновой. В ее маленьком, но уютном кабинете на переменах полно учащихся: планируют

очередное мероприятие, играют в шахматы, шашки, кто-то заходит просто посоветоваться. И для каждого ребенка Зинаида Данхановна найдет время.

Из активистов - родничковцев вырастают будущие лидеры школьного самоуправления, которых отличает собранность, ответственность, серьезный подход к делу. Немало бывших родничковцев работают в нашей школе учителями, бывшие подопечные Зинаиды Данхановны - нынешние родители доверяют ей воспитание своих детей. Так сохраняется преемственность поколений, передаются традиции от старших к младшим.

Далбаева Аня 10 «а» кл., НУГ «Бригантина»

Наш 10 «а» класс является со 2-го класса лучшим классным коллективом нашей школы. Многие ребята из нашего класса входят в президентский совет и в сборную по баскетболу, волейболу школы. Все мы очень

Степанова А.С., кл. рук. 8 «Б», отряд «Алый парус».

Специалист субалиир

ЧЭПЧЭТИИЛЭРИ ТУҢАНЫЫ НУОРМАЛАРА

Социальной харалта управлениетын биир сүрүн үлэтинэн инвалидтарга уонна ветераннарга сокуоннардын көрүлүбүт чэпчэтиилэри дьонго тиэрди буолар. Нэһилиэнньэ өтүтүтэн элбэх ыйытыылар киирэллэринэн, быһаарыбыт:

1. Коммунальной өгөлөргө чэпчэтии социальной нуорма иһинэн соргох киһиэхэ 33 кв.м.; икки киһилээх дьиэ кэргэнгэ 45 кв.м.;

3 уонна онтон элбэх ахсааннаах дьиэ кэргэнгэ 63 кв.м.

100% чэпчэтии сэрии ветераннарыгар, огдооболоругар, сэрии инбэлииттэрин огдооболоругар уонна хараһынан 1 группа лаах инбэлииттэргэ көрүллэр. 50% чэпчэтии сэрии кыттыылаахтарыгар огдооболоругар, тыыл, үлэ ветераннарыгар, 1-3 группалаах инвалидтарга, инвалид өвүлөөх дьиэ кэргэннэргэ, Чурапчы көһүүтүн кыттыылаахтарыгар, политической репрессияттан эмсэзэлэбиттэргэ олохтонон. Маһынан, чоһунан хааччылыы чэпчэтиитэ эмиз бу социальной нуормаларга олоһор.

2. Уотунан туттуу социальной нуорма СР Правительствотын 375 №-дээх уураагар олоһор. Ол курдук таас плиталаах дьиэ, квартирага олорор 1 киһиэхэ 80 квт, 2 киһиэхэ 52 квт, 3 киһиэхэ 44 квт, 4 уонна онтон элбэх киһиэхэ 37 квт тиксэр. Электрческэй плиталаах дьиэ-уокка олорооччуларга: 1 киһиэхэ 130 квт, 2 киһиэхэ 82 квт, 3 киһиэхэ 71 квт, 4 уонна онтон элбэх киһиэхэ 60 квт.

Холобура, 3 киһилээх дьиэ кэргэнгэ сэрии ветерана олорор, чэпчэтиитэ дьиэ кэргэнгэ барыларыгар тарҕанар. Дьиэ-уокка плитанан туһаналлар. Уоту туттуу нуорма: 44 квт x 3 киһи x 12 ый x 100% = 1584 квт (сыллаабы нуорма).

Иккис холобур: электрческэй плиталаах дьиэ 5 киһи олорор, онно биир тыыл ветерана баар. Оччоһуна, 60 квт x 50% x 1 киһи x 12 ый = 360 квт. Онтон ордугун дьиэ кэргэн бэйэтэ төлүүр. Дьиэ-уокка икки льготник олорор түгөһүгэр: 60 квт x 50% x 2 киһи x 12 ый = 720 квт.

Инбэлииттэргэ 2002 с. уам ыйыттан социальной нуорма ааһыллыбат. Дьиэ кэргэн төһөнү туттар да, инбэлииткэ онтон төһө тиксэринэн төлөнөр. Холобура, 4 киһилээх дьиэ кэргэн ыйга 120 квт туттубут буолабына, 120 квт x 4 киһи x 1 инбэлиит x 50% = 15 квт ыйдаабы чэпчэтиитэ. Инбэлиит өвүлөөх дьиэ кэргэнгэ хас квт буолар да, онтон 50% чэпчэтиилэр.

3. Телефон ыйдаабы төлөбүрүгэр (переговору киллэрбэккэ эрэ) чэпчэтиилэр: 100% - сэрии ветераннарыгар, сэрии огдооболоругар, сэрии инбэлииттэрин огдооболоругар;

50% - 1-3 группалаах инбэлииттэргэ, инбэлиит өвүлөөх дьиэ кэргэннэргэ, тыыл, үлэ ветераннарыгар, сэрии кыттыылаахтарыгар огдооболоругар, Чурапчы көһүүтүн кыттыылаахтарыгар, политической репрессияттан эмсэзэлэбиттэргэ көрүллэр.

4. Улууе иһинээви автобустарга босхо айаннааһын льготниктарга барыларыгар көрүллэр.

5. Сайынны кэмгэ толору хааччылыыта суох дьиэ-уок олорор льготниктарга уу талоннара көрүллэллэр: 100% чэпчэтиилээхтэргэ 20 бочка, 50% - 10 бочка.

6. Сэрии, тыыл ветераннарыгар сылга биридэ республика иһингэр кэлэ-бара айан талона бэриллэр (самолетуна, автобуһуна, уунан).

1-2-с группалаах инбэлииттэргэ уонна инбэлиит өвүлөөх Россия иһинэн эмтэнэ баралларыгар сылга биридэ кэлэ-бара айан талона көрүллэр. 3-с группалаах инбэлииттэргэ 50% төлөбүрдээх талоннар көрүллэллэр. Эмтэнэ бараргытын түбүгү-үрү Мичэдран направлениета, эмтэнэр сиргиттэн вызов эбэтэр путевкабыт илигитигэр баар буолара булгуччулаах.

Угүс ветераннар туһамматах проездтарын онугар харчынан компенсация ыйгытааччылар. Бу проезд талонунан бэриллэр, онон туһамматах түгөһүгитигэр харчынан төлөмтөт.

7. Санаторнай-курортнай эмтэниигэ медико-социальной комиссия онорбут «ИПР»-га (индивидуальная программа реабилитации) олоһуан сайабылыанналар көрүллэллэр. 1-2 группалаах инбэлииттэргэ, тыыл ветераннарыгар разнарядка быһыытынан путевкалар ыйга биридэлиэн кэлэллэр, учарат быһыытынан ыйгытааччылар.

Сэрии ветераннарыгар 2 сылга биридэ санаторнай-курортнай эмтэниинэн туһамматахтарына харчынан компенсация көрүллэр. Улэ ветераннарыгар билиги управлениебыт нөгүө санаторнай-курортнай эмтэнии көрүлүбүт. Улэли сьлддьар эбэтэр улэли сьлддьыбыт тэрилтэлэригит профсоюзтара путевканын хааччылаахтар.

Маһы таһынан сэрии ветераннарыгар хас квартал ахсын 570 солк. суумалаах бордодукта набора көрүллэр.

Социальной харалта управлениетын биир сүрүн үлэтинэн нэһилиэнньэ кыаммат-тиийиммэт аранатыгар материальной көмөнү тиэрди буолар. 2003 с. 10 ыйын түмүгүнэн 80 дьиэ кэргэнгэ 182500 солк. суумалаах көмө оһоһулунна. Ону таһынан нэһилиэк дьаһалталарын нөгүө хортупшуй, хашпыста, бурдук, утуйар таһас набора, кырдыа-астарга ас набордара түгэтилинилэр, «Забота-Арчы» хаһы-

акка 300 дьиэ кэргэнгэ босхо сурутуу ыйгытылына.

Материальной көмө балаһыаньна быһыытынан ыксаллаах быһыыга-майгыга (баһаар, халаан ууга, уоруу о.д.а. быһылааннарга) түбөспит дьиэ кэргэнгэ оһоһуллар, ону түгэ операцияга барар инбэлииттэргэ, элбэх өвүлөөх кыаммат ыалларга комиссия быһаарытынан анаар. Сорох дьон материальной көмөнү 10-нуу тыһыынчанын көрдүүлэр, оттон бу көмө балаһыаньтан көрөн 500-5000 солк. тийэ анаар.

Ааспыт сайын социальной харалта нөгүө 222 оҕо сайынны сынналан лааһырдарыгар сырттылар. Сайынны өтүтүтэр тийиммэт-кыаммат дьиэ кэргэннэр өвүлөрүгэр, эмкэ путевка баар түгөһүгэр, 50% төлөбүрдээх проезд харчыта көрүллэр.

2002 с. от ыйыттан «Об оплате членами семей погибших военнослужащих жилых помещений, коммунальных и других видов услуг и выплата им денежной компенсации в связи с этими расходами» диэн сокуон билиги управлениебыт нөгүө үбүлүнү буолла. Онон маннык уураахха түбөһэр балаһыаньналар дьон военкомат справкатын илдьэ биһиэхэ кэлэн учуокка турабыт.

Үһэ этиллибитин курдук, социальной нуорма киһи-киһи аайы туттуһунан ааһыллар, онон дьиэ кэргэнгэ уларыйы таһар түгөһүгэр нэһилиэк дьаһалталарыгар, социальной харалта управлениетгар биллэрэн иһэргит булгуччулаах.

Сьлтан сьл ахсын бюджет көрүлүүтэ улам аччаан иһэр. Ол курдук эһил республика бюджетгар материальной көмө 72,8 мөл. солкуобайы туруорсубут эбит буоллаһытына, республика бюджеттүүнүгэр 10 мөл. солк. эрэ көрүлүбүт. Онон материальной көмөнү оноруу балаһыаньна өссө уустугуан биэрэр.

Бу күннэргэ сэрии, тыыл ветераннарыгар дастабырыанналарын сага «Ветеран Великой Отечественной войны» диэн бланкага улартыга олоробут (1931 с. диэри төрүөхтэргэ). Манна ирдэниллэр докумуоннар: паспорт; 1 хаартыска (3x4); эргэ дастабырыанна; пенсионнай киниискэ. Манна быһааран этэбин - дастабырыанна улартыгар туох да льготаларыгит улартыгиттар, сага сокуоннар таһахтарыгар диэри барыта уруккутуна хаалар.

Интэриэһиргиир бопшуоростаргытын кэлэн улууе дьаһалтатын 212 каб. эбэтэр 21-1-63 тел. ыйгытаахытын сөп.

Феврония ОХЛОПКОВА, социальной харалта управлениетын льготаларга кылаабынай специалиһа

На основании Федерального закона о государственных пособиях гражданам, имеющим детей, принятого Государственной Думой от 26 апреля 1995 г. устанавливаются следующие виды государственных пособий:

- единое ежемесячное пособие на ребенка
— единовременное пособие при рождении ребенка
— ежемесячное пособие по уходу за ребенком до достижения им полутора лет

1. Единое ежемесячное пособие. Единое ежемесячное пособие на ребенка назначается и выплачивается одному из родителей на каждого рожденного, усыновленного, принятого им под опеку и проживающего совместно с ним ребенка до

житочного минимума. (Постановление Правительства РС(Я) от 22.07.96 г. № 309).

Пособие назначается со дня рождения ребенка по день достижения ребенком 3-х лет, если обращение последовало не позднее 6 месяцев со дня рождения ребенка. Неработающие матери, получающие пособие по уходу за ребенком, **обязательно проходят ежегодную перерегистрацию.**

4. Кредит-пособие гражданам, вступившим в брак (Указ Президента РС(Я) от 02.09.1998 г. № 569).

Право на получение кредит-пособия имеют граждане, постоянно проживающие в Республике Саха (Якутия), вступившие в первый брак в возрасте до 30 лет и родив-

ЕЩЕ РАЗ О ПОСОБИЯХ

достижения им возраста шестнадцати лет в семьях, совокупный доход которых, приходящийся на одного члена семьи ниже установленного прожиточного минимума. На учащегося общеобразовательного учреждения пособие выплачивается до окончания им обучения, но не более чем до достижения им возраста восемнадцати лет.

Ежемесячное пособие на ребенка назначается с месяца рождения ребенка, если родители обратились не позднее шести месяцев с месяца рождения ребенка.

На детей одиноких матерей размер ежемесячного пособия на ребенка увеличивается на 100%.

Ежемесячное пособие на ребенка не назначается, а выплата ранее назначенного пособия приостанавливается:

— если ребенок находится на полном государственном обеспечении

— если ребенок находится под опекой и опекуны получают денежные средства на его содержание

— родителям на ребенка, в отношении которого они лишены родительских прав.

2. Единовременное пособие.

Право на единовременное пособие при рождении ребенка имеет один из родителей, либо лицо, его заменяющее.

Единовременное пособие при рождении ребенка назначается и выплачивается одному из родителей по месту работы (службы, учебы).

Единовременное пособие при рождении ребенка органом социальной защиты населения назначается и выплачивается, если оба родителя не работают (не служат, не учатся).

3. Ежемесячное пособие по уходу за ребенком до достижения им полутора лет.

Единое ежемесячное пособие неработающим матерям по уходу за ребенком назначается до достижения им возраста 3-х лет, совокупный доход которых ниже про-

житочного минимума, а также со среднедушевым совокупным доходом ниже прожиточного минимума.

В случае развода в течение трех лет со дня рождения ребенка, кредит-пособие возвращается государству.

Лицо, обратившееся за пособием на ребенка, представляет: заявление установленного образца; копию свидетельства о рождении; справку с места жительства о составе семьи; документы, подтверждающие доход семьи за последние 3 месяца до рождения ребенка; справку об учебе в общеобразовательном учреждении ребенка старше 16 лет; на ребенка, находящегося под опекой, дополнительно представляется выписка из решения органов МО об установлении над ребенком опеки, справка из органов управления образования о неполучении денежного содержания на ребенка.

Неработающие родители дополнительно представляют: выписку из трудовой книжки обоих родителей; справку с центра занятости; справку с фонда предпринимательства.

Для оформления единовременного пособия на ребенка неработающие родители представляют справку ЗАГС на соцстрах.

Для получения кредит-пособия родители дополнительно представляют:

— копию свидетельства о браке

— справка ЗАГС о первом браке и рождении ребенка

— переехавшие из другого улуса на постоянное место жительства, представляют с управления социальной защиты населения справку и выплата пособия.

Документы принимаются в течение рабочего дня.

Наш адрес: Администрация улуса, каб. № 103, телефон 21-8-40.

САГА ДЬЫЛЫ — ИЭНЭ СУОХ!

Улууе киһи итигэр систематыгар 56 тыһ. көрүгэ кв. м. иэһнээх 3150-чэ киһи олорор 230 дьиэ холбоон турар. Сьл аайы таас киирэр дэриэбинэлэригэр чааһынай дьилэр итигилэр систематтан араасаллар, оттон уһук дэриэбинэлэргэ дьилэр эбии холбонолор. Ол курдук, былырыын, быһыл Хатырыкка, II Хомуустаахха чааһынай дьилэри холбоонун барда. Итигиттэн ураты Нам уллуһун ЖКХ-та нэһилиэнньэни уунан хааччылар, куһаҥан ууну таһар, бөү-сыйы хомуйар. Бу өгөлөр иһин нэһилиэнньэ Саха Республикатын правительствота бигэрэппит тарифтарынан төлөбүрү онорор. Былаан быһыытынан ый ахсын нэһилиэнньэттэн 564-түү тыһ. солк. хомуллуохтаах. Бу харчы Нам ЖКХ-тын үлэтигэр хамнаса барыахтаах.

Быһыл улахан үлэ ыйгыттан специалистар коммунальной өгөлөрүн иһин төлөбүрү онорууга үс өрүттээх сөбүлэһии оһоһулунна. Ол түмүгэр улууе финансовый-казначейскай управленията (нач. Аргунова П.И., отдел сьбидиссэйэ

Юшков Э.А.) олохтоох бюджеттэн үбүлэнэр үөрөх, доруоһуа харыстабылын, культура үлэтигэртин коммунальной өгөлөрүн иһин төлөбүр тохтоло суох бириэмэтигэр киирэр турар. Нам педколлективтан ураты (дир. Местников) тэрилтэлэр сыллаабы төлөбүрдэрин киллэрэн бүтэрэн эрэллэр.

Оттон олохтоох нэһилиэнньэ өтүтүтэн систематическэ төлөбөт дьоннор билигин да бааллар:

- Петрова М.И., Чернышевского 30, кв. 10 — 35114,32
Ильина И.И., Чернышевского 28, кв. 7 — 28824,97
Соловьева Л., Аммосова 25, кв. 1 — 20960,04
Дьяконов Р.Г., Колмогорова 6, кв. 2 — 17671,65
Николаева С.А., Хамабатта — 17091,36
Аммосова И.И., Хамабатта — 16074,44
Горбунов В.Ю., Чернышевского 24 — 15470,48
Андреев П.П., Октябрьская 16, кв. 3 — 13305,17
Прокопьева Н.С., Октябрьская 8,

- кв. 16 — 12893,06
Соловьев В.П., Ленина 9, кв. 14 — 12072,07
Захаров А.И., Ойунского 3 — 11467,20
Слепцов Н.Н., Аммосова 48, кв. 7 — 10150,30
Заровняев Е.Е., Ленина 3, кв. 5 — 9008,16
Байрак В.И., Строительная 2, кв. 1 — 7458,27
Рыбанов В., Ленина 13, кв. 8 — 7201,43
Аргунов В.И., Ойунского 1 — 6434,30
Канышева Л.А., Ст. Платонова 93, кв. 7 — 5342,4
2002-2003 СЫЛЛААХ ТӨЛӨБҮРДЭРИН ТӨЛҮҮ ИЛИКТЭР:
Саввин Г.Н., Строительная 4, кв. 7 — 11109,44
Кирипина З.М., Чернышевского 22, кв. 13 — 10647,71
Софронов А.Н., Чернышевского 74, кв. 3 — 7688,20
Кривошапкина В.Т., Хамабатта — 7491,45
Дьячковская В.К., Ленина 17, кв. 12 — 6829,70

- Сивцева С.В., Октябрьская 39, кв. 3 — 6535,28
Мурунова А.В., Чернышевского 43, кв. 1 — 6312,9
Сидорова Л.В., Строительная 4, кв. 2 — 5358,87
Андреева Е.Н., Октябрьская 4, кв. 7 — 4005,31
Сивцева К.Г., Колмогорова 6, кв. 1 — 3857,93
Андреева И.Л., Ст. Платонова 9, кв. 5 — 3410,25
2003 СЫЛГА КИРЭН БАРАН АДЬАС ТӨЛӨӨ ИЛИКТЭР:
Никифорова О.Н., Октябрьская 28, кв. 2 — 6772,89
Канин В.Б., Хамабатта — 6404,00
Сидорова М.Я., Аммосова 37, кв. 6 — 5827,49
Оконешников Н.С., Ленина 17, кв. 12 — 4349,11
Данилова А.П., Аммосова 39, кв. 3 — 3835,67
Леонтьев Г.Р., Октябрьская 45, кв. 15 — 2123,62
Сидорова М.Я., Аммосова 37, кв. 6 — 5827,49
Бу дьонго хастыгыта эмэ сэрэтии оһоһулунна, сорохторун кьтта дуогабар түһэрсиллибитэ, суукка дьылаалар оһоһуллаллар. Иэстээхтэртэн сорохтор хастыгыта да сууттаньылар, аны суут быһаарытынан дьилэрэрттэн таһаарар

бопшууос быһаарылла сьлддьар. Нэһилиэнньэ кыаммат араната субсидиянан туһанар. Уон ый түмүгүнэн уопсайа 535334 солк. 11 харчы субсидия оһоһулунна.

Төрдүс кварталга субсидияны оноруу балаһыаньна Росийскай Федерация балаһыаньна тыгар тэһнэнилинэ, ол аата субсидия онотторор киһи уопсай дохуотуттан 22 бырыһыана төлөбүргэ барар. Квартплатага онтон ордук буоллабына, ол суумага субсидия оһоһуллар. Холобур, прожиточнай минимума (төрдүс кварталга прожиточнай минимум 2835 солк. тэг) тийэбэт дохуоттаах пенсионер урут хас биридэ киһитигэр 50-нуу солк. төлөбүт буоллабына, билигин пенсията 2000 солк. буоллабына, мантан 22 бырыһыанын, ол аата 440 солк. төлөүхтээх. Ол аата угүс субсидиялана сьлддьыгыт дьон бу кварталга субсидията суох төлөбүрү төлүүрбуоллулар. Онон ый бүтэрин күүппэккэ, кэлэн төлөүхтэрин наада.

Дьыл бүтэн эрэр, онон олорор-коммунальной өгөлөргүт иһин төлөнөн, сага дьылы иэһэ-күүһэ суох көрсөргүтүгэр баарабыт.

А.Я. ЭВЕРСТОВА, «Коммунисты» Намтаабы участваһы. специалиһа

